

WOJEWODA LUBUSKI

PS-V.431.11.2013.MRod

Gorzów Wlkp., dn. 05 grudnia 2013 r.

Pani
Katarzyna Zięba
p.o. Kierownika
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Maszewie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm.), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206 ze zmianami) i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092) Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. przeprowadził kontrolę problemową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Maszewie (66-614 Maszewo) w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych. W okresie objętym kontrolą obowiązki Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej pełniła Pani Nina Pilwińska od 01.07.2011 r., następnie Pani Katarzyna Zięba od 02.04.2013 r.

Kontrolą zostały objęte zagadnienia z zakresu zasadności przyznawania i wypłacania świadczeń opiekuńczych.

Kontrolę przeprowadziła Małgorzata Rodak – starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. - w dniu 26.09.2013 r., na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli nr 412-1/2013 z dnia 20 września 2013 r. (§12 pkt 3 Zarządzenia Nr 457 Wojewody Lubuskiego z dnia 28 grudnia 2011 r.).

O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną pismem z dnia 19.09.2013 r. znak: PS-V.431.11.2013MRod, w dniu 23.09.2013 r. (ZPO).

Jednostka kontrolowana realizuje zadania zlecone na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zmianami); Zarządzenia nr 92/13 Wójta Gminy Maszewo z dnia 02 kwietnia 2013 r., w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Maszewie do wydawania decyzji administracyjnych, Zarządzenia nr 84/13 Wójta Gminy Maszewo z dnia 02 stycznia 2013 r., w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Maszewie do wydawania decyzji administracyjnych, a także Zarządzenia nr 86/13 Wójta Gminy Maszewo z dnia 16 stycznia 2013 r., w sprawie upoważnienia Pani Katarzyny Mozolewskiej, referenta ds. świadczeń rodzinnych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Maszewie, do wydawania decyzji administracyjnych.

Realizacją zadań związanych z ustawą o świadczeniach rodzinnych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Maszewie zajmują się: Pani Katarzyna Mozolewska – referent ds. świadczeń rodzinnych. Nadzór nad prawidłową realizacją zadania sprawuje obecnie Pani Katarzyna Zięba – p.o. Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Maszewie.

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielała Pani Katarzyna Zięba.

Projekt wystąpienia pokontrolnego otrzymała Pani w dniu 25.10.2013 r., do którego nie zostały wniesione zastrzeżenia. W związku z powyższym stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185 poz. 1092), przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Skontrolowaną działalność oceniono:

1. Prawidłowość i zasadność przyznawania specjalnego zasiłku opiekuńczego - *oceniono pozytywnie.*

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy jednostka kontrolowana z należytą starannością i rzetelnością, jak również w oparciu o obowiązujące przepisy prawa, przyznawała specjalny zasiłek opiekuńczy. W tym celu skontrolowano 100 % decyzji zrealizowanych lub wydanych w miesiącu lipcu 2013 r. (sprawdzono 6 decyzji). Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia.

Ponadto badając dokumentację źródłową próbowano ustalić:

- czy decyzje przyznające SZO wydawane były przez osoby uprawnione?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy decyzje przyznające SZO były wydawane/podpisywane przez osobę posiadającą stosowne upoważnienie?*

W trakcie kontroli ustalono, iż pracownik merytoryczny zajmujący się realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, w tym przyjmowaniem i weryfikacją wniosków o świadczenia opiekuńcze, posiada stosowne upoważnienie. Wszystkie decyzje objęte kontrolą zostały wydane przez osobę uprawnioną.

- czy SZO przyznawany był osobom uprawnionym w świetle przepisów art. 16 a ust. 1-8 i art.. 27 ust 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba decyzji przyznających prawo do SZO osobie uprawnionej w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych.*

Kontroli poddano dokumentację sześciu osób, którym przyznano specjalny zasiłek opiekuńczy. Wszystkie osoby spełniały warunek, o którym mowa w art. 16 a ustawy o świadczeniach rodzinnych, czyli ciążył na nich obowiązek alimentacyjny na podstawie KRiO, a zrezygnowały z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej celem sprawowania opieki nad osobą legitymującą się znacznym stopniem niepełnosprawności.

- czy SZO przyznawany był, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 623 zł?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba decyzji przyznających SZO osobom spełniającym kryterium dochodowe, w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych.*

Zgodnie z art. 16 a ust 2 ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych „specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty, o której mowa w art. 5 ust. 2, tj. 623 zł. Na podstawie skontrolowanej dokumentacji ustalono, iż decyzje zostały przyznane osobom, które nie przekroczyły kryterium dochodowego, zatem 100 % decyzji wydana była prawidłowo.

- czy świadczenie było przyznane we właściwej wysokości? (art. 16 a ust. 6)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba decyzji przyznających świadczenie we właściwej wysokości w stosunku do decyzji skontrolowanych.*

Specjalny zasiłek opiekuńczy wynosi 520 zł, przysługuje za niepełne miesiące kalendarzowe i wypłaca się je w wysokości 1/30 specjalnego zasiłku opiekuńczego za każdy dzień. Należną

kwotę zaokrągliła się do 10 groszy w górę. Skontrolowano 6 decyzji, w których w 2 przyznano prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego w niepełnej wysokości, z zachowaniem powyższej zasady, w pozostałych przypadkach specjalny zasiłek opiekuńczy został przyznany w pełnej wysokości, zatem 100 % decyzji wydana była prawidłowo. Wątpliwości budzi jedynie fakt, iż niepełna wysokość zasiłku nie została określona w decyzji.

- czy świadczenie (SZO) było przyznawane osobie spełniającej którykolwiek z warunków określonych w art. 16 a ust. 8

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy świadczenie było przyznawane osobie spełniającej którykolwiek z warunków określonych w art. 16 a ust. 8?*

Zgodnie z art. 16 ust 8 Specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje, jeżeli:

- 1) osoba sprawująca opiekę:
 - a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
 - b) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów,
 - c) ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego,
 - d) legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, w rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;
- 3) na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury;
- 4) członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego;
- 5) na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego;

- 6) na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Dokumentacja kontrolna wykazała, iż w żadnym z ww. przypadków, specjalny zasiłek opiekuńczy nie został przyznany, zatem 100 % decyzji wydana została prawidłowo, z uwzględnieniem zapisów art. 16 a ust 8 ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych.

- czy świadczenie było przyznane na właściwy okres, zgodnie z art. 24?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: ***liczba decyzji przyznających SZO na właściwy okres, w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych***

Sprawdzono dwie decyzje przyznające specjalny zasiłek opiekuńczy i ustalono, iż powyższe świadczenie zostało przyznane na właściwy okres, zgodnie z art. 24 ust 1 -2a, zatem 100 % decyzji wydanych było poprawnie.

- czy wnioski o przyznanie SZO były kompletne?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: ***liczba kompletnych wniosków w stosunku do liczby wydanych decyzji***

Wnioski o przyznanie specjalnego zasiłku opiekuńczego złożone były wraz z kompletem wymaganych dokumentów. Do wniosków dołączone były między innymi: orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, kopie dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby ubiegającej się o świadczenie pielęgnacyjne oraz osoby wymagającej opieki; dokumenty potwierdzające dochody rodziny, kopie umów o pracę wraz z informacjami od pracodawców o okresie zatrudnienia, oświadczenia osób ubiegających się o specjalny zasiłek opiekuńczy. Stwierdzić należy, iż 100 % decyzji wydanych było w oparciu o komplet wymaganych dokumentów.

- czy ustalając prawo do SZO, organ zwracał się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie o pomocy społecznej oraz czy były przeprowadzane aktualizacje wywiadu? (art. 23 ust. 4 e – 4g).

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy jednostka kontrolowana przeprowadzała wywiad, o którym mowa w art. 23 ust. 4 e – 4g.*

Ustalając prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego jednostka kontrolowana zobowiązana była, na podstawie art. 23 ust. 4 e-4g zwrócić się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, w celu weryfikacji okoliczności spełniania warunków, do przyznania specjalnego zasiłku opiekuńczego. Aktualizację wywiadu, o którym mowa wyżej, przeprowadza się po upływie 6 miesięcy, jeżeli do końca okresu, na który ustalone zostało prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, pozostało więcej niż 3 miesiące, oraz w każdej sytuacji, gdy zaistnieją wątpliwości co do spełniania warunków, o których mowa w art. 16a.

Z przedstawionych w trakcie kontroli dokumentów, wynika, iż jednostka kontrolowana przed wydaniem decyzji przyznającej specjalny zasiłek opiekuńczy przeprowadzała rodzinny wywiad środowiskowy. W czterech przypadkach wywiad został przeprowadzony w miesiącu lipcu 2013 r. w jednym przypadku w czerwcu 2013 r., a także lutym 2013 r. Zatem, nie było konieczności przeprowadzenia aktualizacji wywiadu, zgodnie z art. 23 ust 4 f ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych.

2. Prawidłowość i zasadność przyznawania świadczeń pielęgnacyjnych - oceniono pozytywnie

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy jednostka kontrolowana z należytą starannością i rzetelnością, jak również w oparciu o obowiązujące przepisy przyznawała świadczenia pielęgnacyjne. W tym celu skontrolowano 50 % decyzji realizowanych w miesiącu lipcu 2013 r. (sprawdzono 6 decyzji). Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia.

Ponadto badając dokumentację źródłową próbowano ustalić:

- Czy decyzje przyznające świadczenie pielęgnacyjne wydawane były przez osoby uprawnione?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy decyzje przyznające ŚP były wydawane/podpisywane przez osobę posiadającą stosowne upoważnienie?*

W trakcie kontroli ustalono, iż podobnie jak w przypadku przyznawania specjalnego zasiłku opiekuńczego, pracownik merytoryczny zajmujący się przyjmowaniem i weryfikacją

wniosków o świadczenia pielęgnacyjne posiada stosowne upoważnienie. Wszystkie decyzje objęte kontrolą zostały wydane przez osobę uprawnioną.

- czy wnioski o przyznanie świadczenia były kompletne?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba kompletnych wniosków w stosunku do liczby wydanych decyzji*

Wszystkie decyzje wydane były w oparciu o komplet wymaganych dokumentów, niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego. Do wniosku dołączane były między innymi orzeczenie o niepełnosprawności lub o znacznym stopniu niepełnosprawności, dokument stwierdzający tożsamość osoby ubiegającej się o świadczenie pielęgnacyjne, jak również inne dokumenty i oświadczenia niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego – zatem, 100 % skontrolowanej dokumentacji zawierała komplet wymaganych dokumentów. Zastrzeżenia budzi jedynie fakt, iż na części wniosków nie widniała data wpływu wniosku do Ośrodka Pomocy Społecznej.

- Czy świadczenie było przyznane na właściwy okres, zgodnie z art. 24?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba decyzji przyznających świadczenie pielęgnacyjne na właściwy okres, w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych*

W myśl art. 24 ust 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych „prawo do zasiłku pielęgnacyjnego lub świadczenia pielęgnacyjnego ustala się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W przypadku wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności na czas określony prawo do zasiłku pielęgnacyjnego lub świadczenia pielęgnacyjnego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia”. Skontrolowano 6 decyzji przyznających świadczenie pielęgnacyjne i ustalono, iż wszystkie decyzje wydane były zgodnie z art. 24 ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych. W 3 przypadkach świadczenie zostało przyznane na czas nieokreślony, a w 3 przypadkach świadczenie zostało przyznane do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływał termin ważności orzeczenia. Zatem 100 % decyzji wydana była na właściwy okres.

- czy świadczenie było przyznane we właściwej wysokości?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: ***liczba decyzji przyznających świadczenie we właściwej wysokości w stosunku do decyzji skontrolowanych***

Świadczenie pielęgnacyjne obecnie przysługuje w wysokości 620 zł miesięcznie poczynając od lipca 2013 r., (wcześniej 520 zł), przysługuje za niepełne miesiące kalendarzowe i wypłaca się je w wysokości 1/30 świadczenia pielęgnacyjnego za każdy dzień. Należną kwotę zaokrąglą się do 10 groszy w górę. Żadna ze skontrolowanych decyzji nie była przyznana za niepełny miesiąc, we wszystkich decyzjach świadczenie pielęgnacyjne zostało przyznane we właściwej wysokości, zatem 100 % decyzji wydana była prawidłowo.

- Czy świadczenie przyznane było osobom uprawnionym w świetle przepisów art. 17 ust 1 i art. 27 ust 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: ***liczba decyzji przyznających prawo do świadczenia pielęgnacyjnego osobie uprawnionej w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych***

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- 1) matce albo ojcu,
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka,
- 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 4) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności

- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Wszystkie decyzje objęte kontrolą wydane były rodzicowi w związku z opieką nad niepełnosprawnym dzieckiem. 100% decyzji w tym zakresie wydana była prawidłowo.

- czy w sytuacjach wątpliwych były przeprowadzane wywiady środowiskowe potwierdzające okoliczności, o których mowa w art. 17 (art. 23 ust 4aa, 4b i 4c)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: ***czy jednostka kontrolowana przeprowadzała wywiad, o którym mowa w art. 23 ust 4aa ww. ustawy?***

Zgodnie z art. 23 ust. 4 aa, ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych „jeżeli w stosunku do osoby ubiegającej się o świadczenie pielęgnacyjne lub osoby pobierającej to świadczenie wystąpią wątpliwości dotyczące okoliczności, o których mowa w art. 17, organ właściwy może zwrócić się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.), w celu weryfikacji okoliczności, o których mowa w art. 17”.

Podczas czynności kontrolnych ustalono, iż jednostka kontrolowana nie przeprowadzała wywiadów środowiskowych, aczkolwiek nie zachodziły wątpliwości dotyczące okoliczności warunkujących przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego.

- czy świadczenie przyznawane było w przypadku, gdy niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała: nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia? (art. 17 ust. 1b)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: ***czy świadczenie przyznawane było w przypadku, gdy niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała: nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia? (art. 17 ust. 1b)***

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Świadczenie pielęgnacyjne było przyznawane dla osób, które sprawowały opiekę nad osobami, albo zaliczonymi do osób niepełnosprawnych łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo ze znacznym stopniem niepełnosprawności. W 5 przypadkach niepełnosprawność osoby wymagającej opieki istniała od urodzenia, natomiast w 1 przypadku

niepełnosprawność powstała przed 16 rokiem życia. A zatem, 100% decyzji w tym zakresie wydana była prawidłowo.

- czy świadczenie było przyznawane osobie spełniającej którykolwiek z warunków określonych w art. 17 ust. 5?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy świadczenie było przyznawane osobie spełniającej którykolwiek z warunków określonych w art. 17 ust. 5?*

Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli:

1) osoba sprawująca opiekę:

- a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
- b) ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego;

2) osoba wymagająca opieki:

- a) pozostaje w związku małżeńskim, chyba że współmałżonek legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- b) została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;

3) na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury;

4) członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego;

5) na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego;

6) na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów

zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Jak ustalono podczas czynności kontrolnych, nikomu nie przyznano świadczenia pielęgnacyjnego spełniającego którykolwiek z powyższych warunków, a zatem 100% decyzji w tym zakresie została wydana prawidłowo.

- czy w przypadku przyznania świadczenia innym osobom niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki były spełnione wszystkie warunki, o których mowa w art. 17 ust.1a ?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy w przypadku przyznania świadczenia innym osobom niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki były spełnione wszystkie warunki, o których mowa w art. 17 ust.1a ?*

Osobom, innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 3) nie ma osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

We wszystkich przypadkach świadczenie zostało przyznane osobie spokrewnionej w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki. Nie zachodziły więc okoliczności, o których mowa powyżej, a zatem należy uznać, że 100% decyzji w tym zakresie wydana była prawidłowo.

- czy jednostka kontrolowana informowała o utracie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 30.06.2013r.?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba wysłanych zawiadomień w stosunku do liczby osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne przed 30 czerwca 2013r. (dokumentacja objęta kontrolą)*

Organ właściwy, w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw,

tj. do końca lutego 2013 r., miał obowiązek poinformować osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne o wygaśnięciu z mocy prawa decyzji o przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego i warunkach nabywania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego i świadczenia pielęgnacyjnego. Ustalono, iż dnia 25.02.2013 r. została wysłana powyższa informacja do wszystkich świadczeniobiorców świadczenia pielęgnacyjnego, kontrolą objęto 6 z nich, we wszystkich przypadkach świadczeniobiorcy zostali poinformowani o utracie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, a także o zasadach nabycia prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego.

3. Prawidłowość i zasadność przyznawania zasiłków pielęgnacyjnych - oceniono pozytywnie

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy jednostka kontrolowana z należytą starannością i rzetelnością, jak również w oparciu o obowiązujące przepisy przyznawała zasiłki pielęgnacyjne. W tym celu kontroli poddane zostało 15 % decyzji przyznających zasiłek pielęgnacyjny (sprawdzono 15 decyzji). Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia.

Ponadto badając dokumentację źródłową próbowano ustalić:

- czy decyzje przyznające zasiłek wydawane były przez osoby uprawnione?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy decyzje przyznające ZP były wydawane/podpisywane przez osobę posiadającą stosowne upoważnienie??*

W trakcie kontroli ustalono, iż pracownik merytoryczny zajmujący się realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, w tym przyjmowaniem i weryfikacją wniosków o świadczenia opiekuńcze, posiada stosowne upoważnienie. Wszystkie decyzje objęte kontrolą zostały wydane przez osobę uprawnioną.

- czy wnioski o przyznanie zasiłku były kompletne?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba kompletnych wniosków w stosunku do liczby decyzji wydanych*

Kontroli poddano dokumentację 15 osób, którym w miesiącu lipcu 2013 r. był wypłacony zasiłek pielęgnacyjny. Wszystkie decyzje wydane były w oparciu o kompletny wniosek. Do wniosku dołączane były między innymi: dokument stwierdzający tożsamość osoby ubiegającej się o zasiłek pielęgnacyjny, orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności, jak również inne dokumenty i oświadczenia niezbędne do ustalenia

prawa do zasiłku pielęgnacyjnego – zatem, 100 % skontrolowanej dokumentacji zawierała komplet wymaganych dokumentów.

- czy zasiłek przyznawany był osobom uprawnionym w świetle przepisów art. 16 ust. 2 i 3 ?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba decyzji przyznających prawo do zasiłku pielęgnacyjnego osobie uprawnionej w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych*

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Na podstawie skontrolowanej dokumentacji stwierdzono, iż jednostka kontrolowana wydaje decyzje przyznające prawo do zasiłku pielęgnacyjnego osobom uprawnionym. I tak, w 4 przypadkach świadczenie zostało przyznane na niepełnosprawne dziecko, w 9 przypadkach na osobę niepełnosprawną w wieku powyżej 16 roku życia, legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, oraz w 2 przypadkach zasiłek pielęgnacyjny przyznano osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, gdzie niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia. Wszystkie decyzje zostały przyznane osobom uprawnionym, zatem 100 % decyzji w tym zakresie wydana była prawidłowo.

- czy prawo do zasiłku pielęgnacyjnego przyznawane było w oparciu o art. 24 ust 1-4, ww. ustawy ?

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba decyzji przyznających zasiłek pielęgnacyjny na właściwy okres, w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych*

Jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia uzależnionego od niepełnosprawności, prawo to ustala się począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności. Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego

ustala się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W przypadku wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności na czas określony prawo do zasiłku pielęgnacyjnego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia. Skontrolowana dokumentacja nie budzi zastrzeżeń, zatem 100 % decyzji wydana była prawidłowo.

- czy zasiłek przyznawany był we właściwej wysokości ? (art. 16 ust. 4)

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba decyzji przyznających zasiłek pielęgnacyjny we właściwej wysokości, w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych*

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 153 zł. Wszystkie decyzje objęte kontrolą, w tym zakresie wydane były prawidłowo.

- czy został przyznany zasiłek pielęgnacyjny osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie? (art. 16 ust. 5)

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy został przyznany zasiłek pielęgnacyjny osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie? (art. 16 ust. 5)*

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie. W skontrolowanych dokumentach nie znajdował się taki przypadek.

- czy został przyznany zasiłek osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy został przyznany zasiłek osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego?*

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego. W skontrolowanych dokumentach nie znajdował się taki przypadek.

- czy w sytuacjach wątpliwych, organ występował do ZUS o weryfikację okoliczności, o których mowa w art. 16 ust. 6 ?

Rodzaj miernika: miernik jakościowy

Nazwa miernika: *czy w sytuacjach wątpliwych, organ występował do ZUS o weryfikację okoliczności, o których mowa w art. 16 ust. 6 ?*

Podczas czynności kontrolnych Pani Katarzyna Mozolewska Referent ds. świadczeń rodzinnych złożyła ustne wyjaśnienia o treści: „Przy składaniu wniosku o zasiłek pielęgnacyjny wnioskodawca łącznie z wymaganymi dokumentami dodatkowo dostarcza decyzję ZUS potwierdzającą posiadanie prawa do dodatku pielęgnacyjnego, bądź nieposiadania prawa do ww. dodatku. W przypadku KRUS-u Ośrodek otrzymuje obligatoryjnie informację pisemną potwierdzającą posiadanie uprawnień do dodatku pielęgnacyjnego”

4. Terminowość wydawania decyzji i wypłacania świadczeń opiekuńczych – oceniono pozytywnie.

Kontroli poddano dokumentację świadczeń opiekuńczych w zakresie terminowości wydawania i wypłacania specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego oraz zasiłku pielęgnacyjnego. Sprawdzone czy jednostka kontrolowana wydaje decyzje z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 35 KPA, jak również terminowo wypłaca przyznane świadczenia. Sprawdzenia terminowości wypłaty świadczeń dokonano w miesiącu lipcu 2013r. Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. I tak, badając dokumentację źródłową próbowano ustalić:

- **czy decyzje wydawane były terminowo? (art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego)**

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: *liczba terminowo wydanych decyzji w stosunku do decyzji skontrolowanych*

Skontrolowano 27 decyzji przyznających prawo do świadczeń opiekuńczych i ustalono, iż decyzje wydawane są bez zbędnej zwłoki, nawet w dniu złożenia wniosku o przyznanie świadczenia. Terminowość wydawania decyzji nie budzi zastrzeżeń, wszystkie decyzje wydane były z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 35 KPA – 100 % skontrolowanych decyzji wydana była w terminie, dodatkowo o każdym przypadku niezłażenia sprawy w terminie określonym w ww. art. 35 organ zawiadamiał stronę równocześnie wskazując nowy termin załażenia sprawy. Zastrzeżenia budzi jedynie brak potwierdzenia daty wpływu wniosku w 7 spośród 27 skontrolowanych decyzjach.

- **czy decyzje realizowane były z zachowaniem terminu określonego w decyzji?**

Rodzaj miernika: miernik ilościowy

Nazwa miernika: ***liczba terminowo wypłaconych świadczeń zgodnie z art. 26 ww. ustawy, w stosunku do decyzji skontrolowanych.***

Świadczenia rodzinne wypłaca się nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który przyznane zostało świadczenie rodzinne. W przypadku złożenia wniosku w sprawie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych po 10 dniu miesiąca, świadczenia rodzinne za dany miesiąc wypłaca się najpóźniej do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek.

Skontrolowano 27 decyzji pod względem terminowości wypłaty przyznanego świadczenia. Sprawdzeniu wypłaty dokonano w miesiącu lipcu 2013r., i tak ustalono, iż wszystkie decyzje zostały zrealizowane z zachowaniem terminu. Wypłaty dokonywane były w formie wypłat gotówkowych, czy też przelewów bankowych - 100 % skontrolowanych decyzji wypłacono z zachowaniem terminu.

Za kryteria oceny posłużyły:

- legalność – W toku kontroli nie stwierdzono naruszenia przepisów prawa w zakresie zasadności przyznawania i wypłacania świadczeń opiekuńczych.
- rzetelność – Zastrzeżenia budzi jedynie brak daty wpływu na wniosku (7 spośród 27), brak określonej kwoty przyznanego świadczenia za niepełny miesiąc w przypadku specjalnego zasiłku opiekuńczego, jak również fakt, iż nie wszystkie części wniosku o przyznanie specjalnego zasiłku opiekuńczego były uzupełnione i podpisane przez stronę postępowania administracyjnego.

W toku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

- brak daty wpływu na wnioskach o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego czy też zasiłku pielęgnacyjnego - taka sytuacja miała miejsce w 7 spośród 27 skontrolowanych decyzjach.
- brak określenia i wyliczenia kwoty przyznanego świadczenia, w szczególności, gdy jest to świadczenie podzielne i przysługuje za niepełny miesiąc.
- w niektórych wnioskach zwłaszcza w przypadku specjalnego zasiłku opiekuńczego – wniosek o przyznanie prawa do ww. świadczenia nie był do końca uzupełniony, np. część III wniosku pozostawała bez uzupełnienia, a także strona nie podpisywała się pod oświadczeniem zawartym w ww. części wniosku.

Z uwagi na stwierdzone uchybienia zalecam:

- w każdym przypadku złożenia wniosku, potwierdzać datę wpływu wniosku;
- określać i uzasadniać kwoty przyznanego świadczenia, w szczególności, gdy świadczenie to jest przyznane w niepełnej wysokości;
- weryfikować przyjmowane wnioski, w szczególności pozycje, które zobowiązane jest wypełnić strona.

Osobą odpowiedzialną za powstanie opisanych uchybień jest Pani Katarzyna Zięba p.o. Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Maszewie, która kieruje Ośrodkiem, jak również pełni nadzór nad prawidłową realizacją zadań statutowych i ustawowych Ośrodka, a także pracownik merytoryczny, zajmujący się realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 i art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2011 Nr 185, poz. 1092) oczekuję w terminie 30 dni liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonywania zaleceń, a także o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Jan Świrepo
Wicewojewoda Lubuski